

GÜNEY AFRIKA ÜLKE BÜLTENİ

2017

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU
FOREIGN ECONOMIC RELATIONS BOARD

İçindekiler

Genel Bilgiler	2
Siyasi Yapı	2
Genel Ekonomik Görünüm	3
Sektörler	5
GSYİH'nin Sektörlere Göre Dağılımı (%)	5
Madencilik	6
Turizm.....	6
Ulaştırma ve İletişim Altyapısı:	6
Enerji.....	7
Dış Ticaret.....	8
Genel Dış Ticaret Göstergeleri (milyar dolar).....	8
İTHALAT	8
İthalat yaptığı başlıca ülkeler (1000\$)	8
Güney Afrika'nın İthalatında Başlıca Ürünler (1000\$).....	9
İHRACAT.....	9
İhracat yaptığı başlıca ülkeler (1000\$).....	9
Güney Afrika'nın İhracatında Başlıca Ürünler (1000\$).....	10
Dış Ticaret Mevzuatı	10
Yatırımlar	11
Doğrudan Yabancı Yatırım (Milyon Dolar).....	12
Türkiye ile Ekonomik ve Ticari İlişkiler.....	12
Türkiye ile İkili Ticaret.....	12
Türkiye-GAC Dış Ticaret Değerleri (1.000 dolar)	12
Türkiye'nin Güney Afrika'ya İhracatında Başlıca Ürünler (1000\$)	13
Türkiye'nin Güney Afrika'dan İthalatında Başlıca Ürünler (1000\$).....	13
İki Ülke Arasındaki Ticareti Düzenleyen Anlaşma ve Protokoller	14
Faydalı Bilgiler.....	16
Yürütme Kurulu Üyeleri.....	16
Son Dönem Faaliyetleri	17
Türkiye-Güney Afrika İş Forumu, 28 Temmuz 2015, İstanbul	17
İş Konseyi Çalışan Bilgileri.....	17
İletişim	18

Güney Afrika

Genel Bilgiler

Resmi Adı	: Güney Afrika Cumhuriyeti
Yönetim Şekli	: Parlamenter Demokrasi
Cumhurbaşkanı	: Jacob Zuma
Yüz Ölçümü	: 1.214.470 km ²
Toplam Nüfus	: 55.000.000
Nüfus Artış Hızı	: %1.6
Ortalama Yaşam Süresi	: 56.3
Etnik Dağılım	: % 75,2 siyah, % 13,6 beyaz, % 8,6 melez, % 2,6 Hint-Asya asıllı
Dini Dağılım	: %68 Hristiyan, % 1.5 Müslüman, %2 Hindu, %28.5 yerel dinler
Okuma Yazma Oranı	: %93
Konuşulan Diller	: Afrikaans, İngilizce, IsiNdebele, Sepedi, Sesotho, Swazi, Xitsonga, Setswana, Tshvenda, IsiXhosa ve IsiZulu
Başkent	: Pretoria (İdari), Cape Town (Yasama), Bloemfontein (Yargı)
Başlıca Büyük Şehirler	: Johannesburg, Cape Town, Durban, Pretoria, Port Elizabeth
Para Birimi	: Güney Afrika Randı
Saat Farkı	: -1
Resmi Tatiller	: 1 Ocak(Yeni Yıl), 21 Mart (İnsan Hakları Günü), 27 Nisan (Özgürlük Günü), 1 Mayıs (İşçi Bayramı), 16 Haziran (Gençlik Günü), 9 Ağustos (Kadınlar Günü), 24 Eylül (Kültür Günü), 16 Aralık (Barış Günü), 25 Aralık (Noel), 26 Aralık (Noel sonrası tatil)

Üyesi Olduğu Uluslararası Kuruluşlar:

ACP, AfDB, AU, BIS, C, CD, FAO, FATF, G-20, G-24, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICCT, ICRM, IDA, IFAD, IFC, IFRC, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, ITUC, MIGA, MONUSCO, NAM, NSG, OECD (Enhanced Engagement), OPCW, Paris Club (associate), PCA, SACU, SADC, UN, UNAMID, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, UNITAR, UNWTO, UPU, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO, ZC, BRICS, İngiliz Uluslar Topluluğu

Siyasi Yapı

Güney Afrika iki meclisli parlamentoya sahip bir anayasal demokrasidir. Yargı tamamen bağımsızdır. Yüzyıllar boyu beyazlar tarafından yönetilen ülkede 1994 yılında ilk defa bütün ırkların katılımıyla demokratik bir seçim gerçekleştirilmiştir. ANC (African National Congress) Partisini ve parti lideri Nelson Mandela'yı %62,6 oyla iktidara getiren bu seçimlerin sonucunda Güney Afrika'da köklü değişim rüzgarları esmeye başlamıştır. Parti'nin başına 1997 Aralık ayında Thabo Mbeki geçmiştir. 1999 seçimlerinde de %66,4 oy oranını yakalayan ANC, Zulu kökenli IFP (Inkatha Freedom Party) ile ortak hükümet kurmuştur. 1994 seçimlerinde 9 eyaletten 7'sinin, 1999 seçimlerinde 8'inin yerel yönetimlerini elinde tutan Parti, Nisan 2004 seçimlerinde siyasi gücünü iyice pekiştirerek oylarını %69,7'ye çıkarmış ve son olarak 22 Nisan 2009 tarihinde yapılan seçimler sonucunda ANC'nin Başkanı Jacob Zuma Devlet Başkanı olarak seçilmiştir.

ANC iktidarının ilk 5 yılı demokratik prensiplerin oturtulması için uğraş vermekle geçmiştir. İkinci dönemde ise ANC Hükümeti'nin önceliklerini büyüme, ekonomik ve siyasi gelişim, siyahların ekonomik olarak güçlenmesi, sosyal dengesizliklerin azaltılması, yeni iş olanakları yaratılması

oluşturmaktadır. Tüm bunlar gerçekleştirilirken sıkı mali ve parasal politikalar izlenmeye devam edilmesi de Hükümet'in temel amaçları arasındadır.

Bu dönüşüm sürecinde çeşitli sosyal göstergelerde çok düşük performans kaydedilmektedir. Özellikle %25'lik işsizlik oranı, Apartheid döneminden kalan gelir dağılımındaki eşitsizlik; nüfusun büyük bölümünün temel ihtiyaçlarını karşılayamaması, suç oranının yüksekliği, yolsuzluk, HIV/AIDS yaygınlığı gibi mücadele gerektiren ciddi boyutta sorunlar mevcuttur. Bu problemler arasında en zorlayıcı olan işsizlik problemi, hükümetin öncelikleri arasındadır ve ekonomik politikasının kalbinde yer almaktadır. Hükümet 2020 yılına kadar 5 milyon yeni istihdam sağlamayı hedeflemektedir. Ülkenin Sanayi Politikası Eylem Planı, tarım, madencilik, üretim, turizm ve diğer hizmetler arasında gerçekleştirilecek çalışmalar ile istihdam sorununda önemli adımlar atmayı içermektedir.

Güney Afrika Cumhuriyeti'nde son genel seçimler 7 Mayıs 2014 tarihinde gerçekleştirilmiş olup seçim sonuçlarına göre iktidardaki Afrika Ulusal Kongresi (ANC)'nin oy oranı % 62,2 ve ana muhalefet partisi Demokratik İttifak (DA) partisinin oy oranı ise % 22,2 olarak gerçekleşmiştir

Genel Ekonomik Görünüm

	2013	2014	2015	2016*	2017*
GSYİH (cari fiyat)	milyar \$	366	351	312	266
GSYİH büyüme (sabit fiyat)	%	2,2	1,6	1,2	0,6
GSYİH kişi başına (cari fiyat)	\$	6.889	6.503	5.694	4.768
Toplam Tasarruf/ gsyih	%	14	15	15	14
Kamu Geliri / gsyih	%	27,6	28	29	30
Kamu Harcamaları / gsyih	%	31	31	33	33
Toplam Kamu Borcu / gsyih	%	44	46	50	51
Enflasyon (tüketici fiyatları-ort)	%	5,7	6,0	4,5	6,4
İşsizlik oranı	%	25	25	25	26
Cari Hesap Dengesi	milyar \$	-21	-19	-13	-11
Cari Hesap Dengesi / gsyih	%	-5,7	-5,2	-4,3	-4,3

Kaynak: IMF (2017 şubat)

Serbest piyasa ekonomisine sahip GAC, gelişmekte olan pazar (emerging market) konumundadır. GAC ekonomisi, gelişme yönlü bir yapı sergilemektedir. GAC'nin dünya ekonomisiyle bütünleşmesi 1994 yılında demokrasiye geçişle birlikte gerçekleşmiştir. Bu durum GAC ekonomisinin başlıca ticari ortaklarının eğilimi ve ülkedeki diğer gelişmeleri de doğrudan etkilemiş görünmektedir.

Ancak, nüfusun büyük bir kısmı yoksulluk içerisinde bulunmaktadır. Ülkedeki gelir dağılımında büyük bir farklılık yaşanmaktadır. Ülkede tüketici profili zengin ve yoksul olarak uç noktalara yığılmış durumdadır. Dolayısıyla tüketici eğilimi ve davranışları da farklı olabilmektedir.

Nüfusun azınlığı yüksek kalite ve standartta ürün tercih eden bir kitle oluşturmaktadır. Büyük bir bölümü oluşturan kitle ise yoksulluk sınırlarında yaşamını sürdürmektedir. Bu konu son yıllarda küresel anlamda da ele alınmaya başlanmıştır. GAC'da yoksulluğun azaltılması uğraşlarının tüm Afrika kıtası için örnek teşkil etme özelliği taşıdığı ve bu gelişmelerin diğer Afrika ülkeleri tarafından da yakından izlendiği bilinmektedir.

Yönetimde 1994 yılından sonra başlayan önemli değişimler çerçevesinde ülkede 9 bölgesel hükümet oluşturulmuştur. GAC ekonomisinin en önemli eyaleti Gauteng'in endüstri, ticaret ve madencilik merkezi olarak toplam GSYİH içindeki payı %40 oranını bulmaktadır. Eyalet nüfusu yaklaşık 9 milyon civarındadır. Ekonomide ikinci önemli bölge Kwazulu-Natal toplam 9,6 milyon nüfusu ve Durban şehri limanı odaklı yapısı ile turizm, tarım ve ağır sanayiye dayalı bir ekonomiye sahiptir. Üçüncü olarak, Western Cape bölgesi 4,6 milyon nüfusu ile önemli eyaletler arasında yerini almakta, daha sınırlı endüstri ve maden kaynağına sahip olmasına rağmen diğer eyaletlere göre daha tutarlı ekonomik performans göstermektedir. Bu bölgede tarım (özellikle şarap endüstrisi) ve turizm konuları iyi işletilmekte olan alanlardır.

GAC, özellikle sahra-altı afrika ülkeleri olmak üzere, Afrika kıtası ülkelerini de etkisi altına alan örnek bir ülke konumuna gelmiştir. Sahra-altı afrika ülkeleri için açılan kapı olarak da nitelendirilmektedir. GAC'ın diğer ülkeler ile ilişkilerinin son yıllarda derinlik ve yoğunluk kazandığı gözlenmektedir. Kıtada siyasi ve ticari alanda önemli uluslararası örgütlenmeler (African Union-AU, South African Development Community-SADC gibi) de hız kazanmış olup, GAC'ın bu alanlarda önemli yeri ve rolü bulunmaktadır.

GAC, dünya ekonomisinde ağırlığı bulunan gelişmiş ülkelerden geniş ilgi görmektedir. Ekonomi programında ülkenin orta vade planı (Accelerated and Shared Growth Initiative for South Africa-ASGISA) önemli yer teşkil etmektedir. Programa göre pazar ekonomisine dayalı olan GAC ekonomisinin bu yapısının süreceği ve kamu-özel sektör ortaklıklarının da özendirilmeye devam edeceği vurgulanmaktadır. Ulaştırma ve enerji alanlarında önemli kamu yatırımları sözkonusudur.

GAC ve AB arasında imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması (STA), 4.12.1999 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmış olup, 1 Ocak 2000 tarihinden beri yürürlüktedir. (<http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/south-africa/>).

Türkiye'nin, GAC ile Serbest Ticaret Anlaşması (STA) henüz bulunmamaktadır.

Sektörler

GAC ekonomisinde başta madencilik olmak üzere, turizm, ulaştırma, enerji, imalat/sanayi ve tarım temel sektörlerdir.

GSYİH'nin Sektörlere Göre Dağılımı (%)

	Birim	2013	2014	2015
GSYİH (cari fiyat)	milyar \$	366	350	312
Tarım/gsyih	%	2.3	2.4	2.3
Sanayi/gsyih	%	29.8	29.4	28.7
Hizmetler/ gsyih	%	67.7	68	68.9

Kaynak: Dünya Bankası-2016 eylül

Güney Afrika'da maden bakımından dünyanın en zengin doğal kaynakları bulunmaktadır. Başlıca madenleri; platin, altın, bakır, elmas, kömür, vanadyum, uranyum, manganez, krom, demir cevheri, asbest, antimon, kalay, tungsten, mika ve nikeldir. Bunların haricinde 35 değişik maden de bulunmakta, turizm sezonlarında platin ve altının yanı sıra yarı-değerli taşlar ametist ve tanzanitten yapılmış takı eşyaları da dünya çapında büyük ilgi görmektedir.

Tarım sektöründe yıllar itibariyle üretim nispeten artış göstermekle birlikte, imalat ve hizmet sektöründe gözlenen önemli gelişmelere bağlı olarak ekonomideki payı sürekli azalmıştır.

GAC'de geniş bir imalat sanayi üretim yelpazesi bulunmaktadır. Bunlar arasında gıda, tekstil ve giyim, ayakkabı imalatı, metal, kimyasallar ve kağıt gibi tüketim malları üretimi yer almaktadır. Ayrıca, madencilik makineleri, ulaştırma ekipman ve araçları, elektrikli makineler, elektronik ve otomotiv sektörleri son yıllarda önemli ölçüde artmıştır.

Yönetim, küçük ölçekli yatırımlar aracılığı ile istihdamın geliştirilmesine öncelik verdiğini belirtmekle birlikte; Alusaf, Saldanha Çelik ve Columbus gibi girişimler ile sermaye yoğun şirketleri güçlendirme yoluna gitmiştir. İmalat sanayisi, koruma ile ikame edilmeye başlanmış ve ardından liberalleşme ile yeniden yapılandırılarak dünya pazarlarına uyum yoluna gidilmiştir. Bu durum; tekstil ve giyim sektörü gibi alanlarda rekabet gücü azalması ile daralma ve beraberinde taşıt araçları gibi yeni ihrac sektörlerinde büyüme getirmiştir.

İmalat sanayisi; madencilik ve enerji, ağır kimyasal ve mineral işletmeciliği ile demir-çelik gibi endüstrilere dayalı olarak büyük ölçüde sermaye yoğunudur. GAC çelik endüstrisi dünyanın en büyük 25 üreticisi içinde yer almakta ve bünyesinde Columbus Stainless gibi küresel çapta yüksek rekabet gücüne sahip bir dizi üretici bulundurmaktadır.

Madencilik

Platin: Platin grubu metallerin (PGM) otomotiv sektöründe katalizör olarak kullanılmaya başlanmasının (ve emisyon ile ilgili yasaların daha ciddi bir hal almasının) yanı sıra, kimya ve bilgisayar-donanım sektörü ile mücevhercilikte (Çin ve Japonya'da) de daha yoğun kullanılmaya başlanması önemli talep artışı yaratmıştır. Bu nedenle platin madeni fiyatları geçen yıllar içinde sürekli yükselmiştir.

Altın: GAC altın maden işletmeleri derin katman madencilik teknolojisi konusunda dünya lideri olmakla birlikte bu yöntem giderek ekonomik olmaktan uzaklaşmaktadır. Uluslararası fiyatların son 20 yılda düşmesi ve rezervlerin azalmaya başlaması belirli maden ocaklarının kapanmasına yol açmıştır. Son yıllardaki altın fiyatı artışları ise sektörün toparlanmasını ve maden ocaklarının tekrar açılmasını sağlamıştır.

Turizm

GAC'de 1990'lı yıllardan sonraki siyasi değişim neticesinde uluslararası turizm sektörü dışı daha fazla açılabilmiştir. Ülke güçlü bir turizm potansiyeline işaret eden gerekli özelliklere sahiptir. Bunlar arasında; iyi bir iklim yapısı, kumlu sahiller, dağlar, oyun parkları, vahşi doğa rezervleri, spor tesis ve olanakları ve yaygın bir şekilde kullanılmakta olan İngilizce dili başlıca özellikleri olarak sayılmaktadır. Ayrıca GAC'nin coğrafi konumu da bölgesel turizm için ulaşım da ana bağlantı noktalarından birisini teşkil etmektedir.

En önemli deniz aşırı pazarlar Almanya, İngiltere ve ABD şeklindedir. Ülkeye deniz aşırı ülkelerden gelenlerin %90'ı turistik tatil amaçlı, kalan kısmın büyük bir kesimi de iş seyahati amacıyla gelmektedir. Afrika ülkelerinden arkadaş ve akraba ziyareti ve turistik tatil amaçlı gelmekte olan ziyaretçiler daha ziyade kısa süreli günlük alış-verişler yapmakta, deniz aşırı ülkelerden gelenler ise daha uzun süre kalarak daha fazla harcama yapmaktadır.

Turizm GAC'nin ekonomisinde en hızlı büyüyen sektörlerden birisi durumda olup yönetim tarafından İvmelendirilmiş ve Paylaşımli Büyüme Girişimi (Accelerated and Shared Growth Initiative-AsgISA) programında anahtar sektörlerden birisi olarak ele alınmaktadır. Bu program sektörün emek yoğun olması nedeniyle GSYİH'nın büyümesine katkısının yıllık %6 oranına yükseltilmesi amacını taşımaktadır. Sektörün istihdamı 1,2 milyon kişi civarında olup, GSYİH içindeki payı %8 olarak tahmin edilmektedir ve 2014 yılı itibarıyla bu oranın %14'e yükselmesi beklenmektedir.

Ulaştırma ve İletişim Altyapısı:

Ulaşım alt yapısı iş dünyasının ana bölümü için oldukça gelişmiş ve Afrika kıtasında bulunan en iyi yapıya sahiptir. Büyük çaplı ve etkin limanlar, mükemmel kara ulaşım ağı, özellikle ABD ve Avrupa ile oldukça iyi havayolu bağlantıları mevcuttur. Asya ve Afrika'nın diğer bölümleriyle de hava ulaşımı bağlantıları artmaktadır.

Fakat ulaşım ağının neredeyse tamamı apartheid (ırk/renk ayrımcılığı) nedeniyle ancak ana kentler ve önemli şehir bağlantıları için seçkin ve kaliteli düzeydedir. Afrikalıların kendi yerleşim yerleri olan kasaba ve diğer küçük yerleşimlerinin bulunduğu kırsal kesimde karayolu ve demir yolu ulaşım ağı zayıftır. Council for Scientific and Industrial Research (CSIR) raporunda, ülkenin uluslararası standartlara göre yüksek sayılabilecek miktarlarda lojistik maliyetleri bulunduğu (ülke GSYİH'sının %14,7 oranında), fakat bunun GAC'li üreticilerin rekabet gücünün artmasına katkısı olduğu vurgulanmaktadır.

Ulaşımındaki ağır vasıtaların aşırı yüklenmesinde denetim boşlukları baş göstermiş ve yolların yapısının aşırı yükten dolayı ciddi hasar görmesine yol açmıştır. Bakım yetersizlikleri de ortaya çıkmış, onarılmayan yollar diğerlerinin de daha hızlı yıpranmasında etken olmuştur. Hizmet standartlarındaki düşüş; lokomotif, raylı sistem ve limanlarda büyük çaplı yatırım ihtiyacına yol açmıştır. Toplu ulaşım sisteminin yokluğunda özel araçların taksi olarak kullanılması kentlerde yaşayanların çoğu için başlıca ulaşım aracı olmuştur.

GAC'da liman yatırımları harcamalarında da büyük artışlar görülmektedir. İki ana liman olan Cape Town ve Durban'da limanlara uğrayan kargo geçişlerinde son yıllardaki büyük artış liman yatırımı için önemli baskı doğmasına yol açmıştır.

GAC'da iletişim ve teknoloji piyasaları bir Afrika ülkesi için oldukça gelişmiş düzeye sahiptir. Sektörde Telkom baskın konumda olup 2003'teki özelleştirmeden sonra sabit hat piyasasındaki tekel pozisyonunu sürdürmektedir. Vodacom, MTN ve CellC gibi operatörlerin piyasadaki faaliyetleri ile de sektör son yıllarda %50 oranında yıllık büyüme göstermiştir.

Enerji

GAC dünyada en düşük maliyetle elektrik üreten ülkeler arasında yer almaktadır. Ülkede enerji devi ESKOM'un yeni nesil nükleer santraller yapması planlanmaktadır.

Ülkede hali hazırda Western Cape'de Koeberg de 1800 Megavat gücünde bir adet nükleer santral bulunmakta ve 17 milyar Rand değerinde yüksek ısılı helyum gaz soğutmalı nükleer reaktör için de bir proje bulunmaktadır.

GAC, ticari anlamda anlamlı sayılabilecek miktarlarda ham petrole sahip değildir. Ülkede petrol ihtiyacı Orta Doğu (İran ve S.Arabistan) ile Nijerya'dan karşılanmaktadır. Fakat son zamanlarda Mozambik'ten boru hattıyla getirilmeye başlanan gazın yakıt olarak kullanımına yönelme gözlenmektedir.

Sınırlı rezervlerine rağmen ülkede petrol rafineri kapasitesi anlamlı büyüklüğe ulaşmış ve kıtada Mısır'dan sonra ikinci konumdadır. GAC petrol ihtiyacındaki açığı kapatmak için ileri seviyede bir sentetik yakıt sektörü geliştirmiş durumdadır. Ham petrolden sentetik yakıt üretimi ülkedeki en büyük petro-kimya şirketi Sasol tarafından gerçekleştirilmektedir. Devlet tarafından 1993 yılında kurulan Mossgas; doğal gaz dönüşüm ve yoğunlaştırma yoluyla petrol, gaz yağı ve alkol gibi ürünler üretmektedir.

Dış Ticaret

GAC nispeten açık bir ekonomiye sahip olup, dış ticaret hacmi GSYİH'sının yaklaşık yarısına karşılık gelmektedir. Önemli dış ticaret ortakları AB ülkeleri, ABD ve Japonya şeklindedir.

Geçen 10 yıl içinde diğer Afrika ülkeleri ile ticaret de oldukça gelişmiştir. GAC'ın ihracat ürünlerinin büyük bir bölümü toplam ihracatın 2/3'üne yakın oranda imalat sanayi ürünlerinden oluşmaktadır. Maden ürünleri ihracatı başlı başına toplam ihracatın 1/3'ünü teşkil etmekte ancak tarım ürünleri ise sadece küçük yüzdelerle ifade edilecek seviyededir.

GAC'ın ithalat politikasının uzun yıllar ikame ve sıkı tarife korumacılığı ile ithalat sınırlamalarının ardından 1990'lı yıllardan sonra liberalleşerek büyük ölçüde değişim geçirdiği gözlenmiştir. Son yıllarda ithalatta ara mallar ve sermaye mallarına olan talep artışını yansıtan bir yapı görülmektedir.

Genel Dış Ticaret Göstergeleri (milyar dolar)

	2012	2013	2014	2015	2016
İhracat	98,8	95,1	90,6	69,6	74,1
İthalat	104,1	103,4	99,8	79,5	74,7
Denge	-5,3	-8,3	-9,2	-9,9	-0,634
Hacim	202,9	198,5	190,4	149,1	148,8

Kaynak: Trademap (2017 Mayıs)

İTHALAT

İthalatı 2016 yılında bir önceki yıla göre %6 oranında azalarak yaklaşık 75 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatı ise 2016 yılında %6,4 artış kaydetmiştir. Dış ticareti, denge seviyesine çok yakındır.

İthalat yaptığı başlıca ülkeler (1000\$)

Ülkeler	2013	2014	2015	2016
TOPLAM	103.441.284	99.892.738	79.590.945	74.744.010
Çin	16,005,957	15,449,362	14,603,198	13,536,720
Almanya	10,697,873	10,003,242	9,423,582	8,817,368
ABD	6,564,250	6,595,504	5,292,877	4,977,675
Hindistan	5,377,496	4,551,486	3,940,461	3,104,002
Suudi Arabistan	8,025,706	7,129,423	2,218,034	2,835,986

Kaynak: Trademap (2017 Mayıs)

Güney Afrika'nın İthalatında Başlıca Ürünler (1000\$)

GTİP	Ürünler	2013	2014	2015	2016
	TOPLAM	103.441.284	99.892.738	79.590.945	74.744.010
2709	Ham petrol	14,721,752	16,212,059	8,474,767	6,535,490
8703	Binek Otomobiller	5,494,251	4,706,218	4,037,686	3,341,963
8517	Telefon cihazları	3,404,259	3,164,967	3,126,910	2,983,383
2710	Petrol yağları (akaryakıt)	6,433,109	5,805,721	4,262,979	2,557,286
8471	Otomatik bilgi işlem makineleri	2,054,355	1,978,926	1,713,617	1,466,930

Kaynak: Trademap (2017 Mayıs)

İhracatında önde gelen sektörler: kıymetli taşlar, yolcu taşımaya mahsus motorlu taşıtlar, metal cevherleri ve demirçelik ile makineler yer almaktadır.

İHRACAT

İhracat yaptığı başlıca ülkeler (1000\$)

Ülkeler	2013	2014	2015	2016
TOPLAM	95.111.531	90.612.104	69.631.083	74.110.817
Çin	12,046,038	8,680,022	5,802,848	6,812,081
ABD	6,885,856	6,420,026	5,247,988	5,473,768
Almanya	3,828,088	4,236,185	4,237,096	5,259,697
Botswana	4,601,844	4,774,961	3,792,166	3,712,233
Namibya	4,237,149	4,529,161	3,845,775	3,530,667

Kaynak:

Trademap (2017 Mayıs)

Güney Afrika'nın İhracatında Başlıca Ürünler (1000\$)

GTİP	Ürün	2013	2014	2015	2016
	TOPLAM	95.111.531	90.612.104	69.631.083	74.110.817
7110	Platin	8,412,685	6,504,385	6,486,457	6,026,550
8703	Motorlu taşıtlar (yolcu taşıma)	3,666,831	4,372,027	4,726,664	5,273,563
2701	Taşkömürü	5,826,547	5,192,864	4,248,365	3,862,059
2601	Demir cevherleri	8,458,437	6,738,677	2,652,188	3,582,305
7202	Ferro-alyajlar	3,662,952	4,099,277	2,804,415	3,508,508

Kaynak: Trademap (2017 Mayıs)

Dış Ticaret Mevzuatı

Güney Afrika'da dış ticaret mevzuatının belirlenmesi konusunda International Trade Administration Commission (ITAC), gümrük tarifelerinin belirlenmesi, anti-damping, telafi edici vergiler ve koruma önlemlerinin uygulanması, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı tarafından belirlenen ihracatı ve ithalatı koruma önlemlerine tabi ürünler için gerekli izinlerin verilmesi konularında yetkilendirilmiştir ancak üreticiler, ihracatçılar ve ithalatçılar ITAC tarafından belirlenen gümrük tarifelerinin gözden geçirilerek artırılması veya azaltılması talebinde bulunabilmektedirler.

2002 tarihli 'International Trade Administration Act' yasası uyarınca 208 ürünün ithalat ve ihracatı kontrol önlemlerine tabi olup söz konusu ürünler ana hatlarıyla balık ve balıkçılık ürünleri, hidrokarbonlar, petrol ürünleri, lastikler, adi metaller, radyoaktif kimyasal elementler, ateşli silahlar ve mühimmatlar, çeşitli kimyasal maddeler, karboksilik asittir. Bunlara ek olarak her türlü kullanılmış ve ikinci el ürünlerle birlikte, hurda ve döküntülerin Güney Afrika'ya ithalatı da kontrol önlemlerine tabidir.

Güney Afrika'dan ihracatı kontrole tabi olan 171 kadar ürün grubunun içinde ormancılık, madencilik, sınai ürünler, motorlu araçlar, sağlık ve mineral yakıtlar sektörleri yer almaktadır. İhracat için gerekli kontroller ürünün çeşidine göre 'ITAC', Su İşleri ve Ormancılık Bakanlığı, Madenler ve Enerji Bakanlığı, Çevre ve Turizm Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, ve Güney Afrika Polis Teşkilatı tarafından yapılmakta olup nihai ihraç izni ITAC tarafından verilmektedir.

Güney Afrika'ya ithalatta gümrük vergilerinin dışında ithal edilen ürünlerin tamamına yakınında %14 KDV uygulanmakta olup tütün ve tütün mamulleri, petrol ürünleri ve bazı lüks tüketim mallarının ithalatında %5 ila %7 oranında özel tüketim vergisi uygulanmaktadır.

Tarife dışı engeller konusunda, Güney Afrika Ticaret ve Sanayi Bakanlığı, Resmi Gazete'de yayımlamak suretiyle, bazı spesifik ürünler veya ürün gruplarının ülkeye ithalatını, ITAC tarafından düzenlenen izin

belgelerinde belirtilen koşullara uygun olarak kontrol edebilmekte ve sınırlayabilmektedir. Bu çerçevede, ithalatı izne tabi olan ana ürün kategorileri aşağıda yer almaktadır:

- Kullanılmış eşyalar: Kullanılmış eşyaların ithalatı için ITAC tarafından düzenlenecek ithal izin belgesi gerekmekte, bu çerçevede özellikle yerel üreticileri korumak amacıyla bir çok kullanılmış eşyanın ithalatı bir nevi 'de facto' olarak yasaklanmaktadır.
- Her türlü hurda, döküntü, artık ve atıklar.
- Diğer zararlı maddeler.
- Kalite standartlarına tabi ürünler: Söz konusu kısıtlama insan sağlığını korumak ve araçlardaki güvenliği artırmak amacıyla üretim kalitesinin denetlenmesini amaçlamaktadır.

Yukarıda bahsedilen tarife dışı önlemlerin yanı sıra, limanlardaki yoğunluk ve tıkanıklık, fatura fiyatlarının üzerinde tespit edilen gümrük değeri, malların çalınması, ithalat izinleri, anti-damping önlemleri, telif haklarının ihlali ve yetersiz bürokrasi sıklıkla Őikayet konusu olan tarife dışı engellerdir.

Güney Afrika, anti-damping soruşturması ačan ve uygulayan ülkeler sıralamasında ön sıralarda yer almaktadır. Güney Afrika Hükümeti anti-damping uygulamalarına ilişkin düzenlemeyi 2003 yılında, telafi edici vergilere ilişkin düzenlemeyi ise 2004 yılında yürürlüğe koyarken, 1995-2006 yıllarını kapsayan dönemde toplam 200 anti-damping soruşturması başlatan Güney Afrika, 2007 yılı Ocak-Haziran döneminde üç yeni anti-damping soruşturması başlatmış, yine aynı dönem içerisinde bir adet anti-damping vergisi yürürlüğe konulmuştur.

Öte yandan, Güney Afrika, Türkiye'den ithal edilen 6301.40 ve 6301.90 GTİP nolu battaniyelere, 6001.10, 6001.22 ve 6001.92 GTİP nolu örme mensucata, 5801.34 ve 5801.35 GTİP nolu dokunmuş kadife, pelüş ve tırtıl mensucata, 5512.21, 5512.29, 5515.29 ve 5515.91 GTİP nolu sentetik ve suni devamsız liflerden dokunmuş mensucata anti-damping vergisi uygulamaktadır.

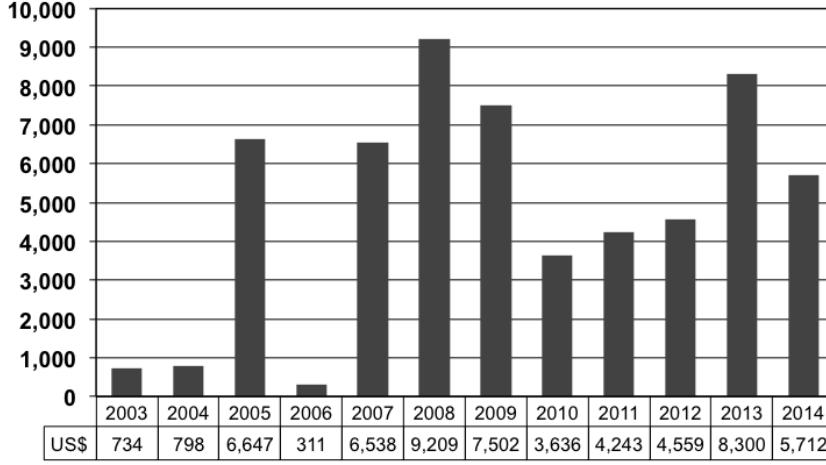
Yatırımlar

Güney Afrika, ekonominin çeşitli sektörlerini yeniden yapılandırmak için 1994 yılından sonra ileriye dönük, kapsamlı bir ekonomik reform ve kalkınma programı başlatmıştır. Yabancı yatırım işlemleri serbestleştirilmiş ve basitleştirilmiş, birkaç istisna hariç ekonominin tüm sektörleri yabancı yatırıma açılmış ve teşvik politikaları geliştirilmiştir. Bunun sonucunda hem portföy hem de doğrudan yatırımlarda önemli artış kaydedilmiştir. Ayrıca uluslararası kredi değerlendirme kuruluşları ülkedeki ekonomik gelişme ve mali istikrar sonucu Güney Afrika'nın kredi notunu yükseltmiştir.

1994 öncesindeki 3 yılda yıllık ortalama 46 milyon dolar yatırım çekebilen ülke, 1994 değişiminin ardından son 10 yıla bakıldığında yıllık ortalama 3,6 milyar dolar seviyelerine ulaşmıştır. Bu gelişme eğilimine yön veren etmenler; Güney Afrika Hükümetinin yabancı yatırımı açık ve etkin bir şekilde davet eden politikaları, iyileştirilen mevzuat ve teşvikler, finans sektörünün ve iletişim altyapısının güçlü olması ve düşük ücretlerdir.

2011 yılında Arçelik, beyaz eşya sektöründe üretim yapan GAC Defy firmasını satın almıştır. 2012 yılında DHT Holding, Cape Town'da bulunan CISCO demir-çelik işletmelerini satın almıştır. Yukarıda maruz yatırımlarla GAC'daki doğrudan Türk yatırımları 500 milyon ABD Dolarını geçmiştir.

Doğrudan Yabancı Yatırım (Milyon Dolar)

Türkiye ile Ekonomik ve Ticari İlişkiler

Türkiye ile İkili Ticaret

Ülkemiz ile GAC arasındaki ticari ilişkiler 1966 yılından beri devam etmektedir. 1980 yılına kadar ülkemizde uygulanan dış ticaret politikaları yüzünden düşük düzeyde seyreden ticari ilişkiler 1981 yılından sonra hızla artmaya başlamış ve 2000 yılına kadar belirgin bir seviyeye gelmiştir.

2015 yılında GAC'ye ihracatımız bir önceki yıla göre %10,3 oranında düşmüş ve 489,3 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İthalatımız da bir önceki yıla göre %22,7 oranında düşerek 919,2 milyon dolar olmuştur. Dış ticaret dengesi yine aleyhimize gelişmiş ve dış ticaret açığımız 429,9 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılında dış ticaret açığımızda bir önceki yıla göre %33,3 oranında bir azalma görülmektedir.

Türkiye-GAC Dış Ticaret Değerleri (1.000 dolar)

	İhracat	İthalat	Hacim	Denge	İhracat
2012		381.772	1.289.821	1.671.593	-908.049
2013		619.718	1.479.338	2.099.056	-859.620
2014		545.232	1.189.352	1.734.584	-644.120
2015		489.162	918.541	1.407.703	-429.379
2016		405.990	1.058.114	1.464.104	-652.124

Kaynak: TÜİK

Türkiye'nin ihracatı, 2014-2016 döneminde düşüş seyreindedir. 2016 yılında bir önceki yıla göre ihracatın düşmesi ve ithalatın artması, Türkiye aleyhindeki ticaret açığının yükselmesine yol açmıştır.

Türkiye'nin Güney Afrika'ya İhracatında Başlıca Ürünler (1000\$)

GTİP	Ürünler	2014	2015	2016
	TOPLAM	545.232	489.162	405.990
8708	KARAYOLU TAŞITLARI İÇİN AKSAM, PARÇALAR	44.612	31.305	24.104
4011	KAUÇUKTAN YENİ DIŞ LASTİKLER	9.881	13.560	23.543
8703	MOTORLU TAŞITLAR (yolcu taşımaya mahsus)	46.939	35.923	18.784
4811	KAĞIT, KARTON, SELÜLOZ VATKA	799	19.591	18.018
2710	PETROL YAĞLARI	68.168	43.362	17.382

Kaynak: Tuik (2017 mayıs)

Türkiye'nin Güney Afrika'dan İthalatında Başlıca Ürünler (1000\$)

GTİP	Ürünler (ilk 15 ürün)	2014	2015	2016
	TOPLAM	1.189.352	918.541	1.058.114
8703	MOTORLU TAŞITLAR (yolcu taşımaya mahsus)		23.660	386.013
2701	TAŞKÖMÜRÜ	378.460	371.451	161.790
8421	SANTRİFÜJLER	103.315	115.285	116.648
7108	ALTIN (işlenmemiş)	312.961	38.811	99.360
7601	İŞLENMEMİŞ ALUMİNYUM	77.080	95.842	97.229

Kaynak: Tuik (2017 mayıs)

İki Ülke Arasındaki Ticareti Düzenleyen Anlaşma ve Protokoller

ANLAŞMA ADI	İmza Tarihi	İmza Yeri	R.G Tarihi	R.G Sayısı
Hava Taşımacılığı Anlaşması	23.01.1998	Pretorya	17.04.2004	25436
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	23.06.2000	Ankara	01.04.2005	25773
Turizm İşbirliği Anlaşması	23.06.2000	Ankara	04.11.2000	24220
Eğitim, Sanat, Kültür, Bilim, Teknoloji, Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anl.	14.10.2003	Ankara	22.11.2005	26001
Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması	03.03.2005	Pretorya	01.05.2007	26509
Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması	03.03.2005	Pretorya	20.11.2006	26352
Gümrük İdarelerinin Karşılıklı Yardımlaşması Anlaşması	03.03.2005	Pretorya	25.07.2009	27299
KEK 1. Dönem Toplantısı Ortak Bildirisi	01.04.2008	Pretorya	29.04.2009	27214
KEK 2. Dönem Toplantısı Ortak Bildirisi	16.02.2012	Ankara		

Türkiye ile GAC arasında II. Dönem KEK toplantısı 13-16 Şubat 2012 tarihleri arasında Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Toplantıda; Türkiye ile GAC arasındaki altın ticaretinin, Avrupa ülkeleri yerine, doğrudan yapılabilmesi için düzenleme konusu da gündemde yer almıştır.

Vergiler konusunda GAC tarafı, otomotiv ve tekstil gibi sektörlerin kendileri için üretime dayalı ve istihdamı desteklemek istediği hassas alanlar olduğundan serbest ticaretten olumsuz etkileneceği düşüncesindedir. Diğer taraftan GAC'da toplam ithalatta ortalama %65 oranında liberal yapı bulunduğu, GAC'da üretilen taşıtların yaklaşık %70 oranında yerli üretim olduğu yetkililerce bildirilmektedir. GAC'ın otomotiv ve yan sanayi sektörü (gtip: 8703+8704+8708) ithalatı 2011-2015 döneminde düşüş eğilimindedir.

GAC Otomotiv sektöründe uygulanan MIDP programı ile taşıt aracı üretiminde 2011'de 600 bin adete ulaşmıştır. 2013-2020 yıllarını kapsayan dönemde ise yeni bir program olan APDP kapsamında yatırımları destek ve yerli üretimin bulunduğu ürünlerde ithalatta koruma politikası planlanmış olup, araç üretiminin 2020 yılında 1,2 milyon adede yükseltilmesi hedeflenmektedir. Yerli üretim olan anlarda ithalatta %20 civarında korumanın bulunduğu ve kademeli olarak azaltılacağı yetkililerce ifade edilmektedir.

2013-2020 arası APDP politikası çerçevesinde; GAC'da araç başına %20 oranında gümrüksüz mal ithalatı da teşvik kapsamında yer almaktadır. Bu durumda Türk ve diğer yabancı ticaret ortakları için ülkede uygun yatırım ortamı bulunduğu ve OE parçalarındaki gümrüksüz ithal şansının önemli avantaj olabileceği vurgulanmaktadır.

GAC'ın Türkiye'ye uygulamakta olduğu vergilerin trafik sapmasına neden olduğu ve ayrıcalıklı konumda bulunan AB ve Çin gibi ülkeler ile karşılaştırıldığında dış ülkeler arasında Türkiye aleyhinde rekabet doğduğu aktarılmış ve teknik inceleme tavsiye edilmiştir.

Neticede, mevcut tarife (gümrük vergileri) ile serbest yapıda olan alanlar ve otomotiv ana sanayinin de %20 oranında bedelsiz gümrük ithal hakkı bulunduğu dikkate alındığında; kısa ve orta vadede GAC'daki ana sanayi firmaları ile bağlantı kurmaya çalışmanın faydalı olacağına inanılmaktadır. Ülkedeki Automechanika vb fuarlarda yer alınması ve iş görüşme trafiğinin karşılıklı olarak artırılmasının faydalı olabileceği öngörülmektedir.

Faydalı Bilgiler

Güney Afrika İş Konseyi

Kuruluş Yılı: 1997

Türk Tarafı Başkanı: Fatih Kemal Ebiçlioğlu

Firma / Unvan: Koç Holding

Karşı Kanat: Akredite Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği/ Siyah İş Konseyi

Karşı Kanat Başkanı: Mark Nowitz/ Danisa Eileen Baloyi

Web Adresi: www.jcci.co.za

Yürütme Kurulu Üyeleri

Ad	Soyad	Firma	Konsey Unvanı
Fatih Kemal	Ebiçlioğlu	Koç Holding A.Ş.	İş Konseyi Başkanı
Mahmut	Önügören	Rtl İnşaat Turizm Sanayi Ve Ticaret Ltd. Şti.	İş Konseyi Başkan Yardımcısı
Necati	Telçeker	Anadolu Motor Üretim Ve Pazarlama A.Ş.	İş Konseyi Başkan Yardımcısı
Tamer	Taşkın	Petrofer Endüstriyel Yağlar Sanayi ve Ticaret A.Ş.	İş Konseyi YK Üyesi
Serkan	Biber	Arçelik A.Ş.	İş Konseyi YK Üyesi
Ömer Hakan	Baki	Öhb Gıda Enerji Tekstil Turizm İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.	İş Konseyi YK Üyesi
Cüneyt	Güneş	Çift Geyik Karaca Giyim San. ve Tic. A.Ş.	İş Konseyi YK Üyesi
Kerim	Akçakoca	Akçakoca Teks.Gıda San.Tic.Ltd.Şti	İş Konseyi YK Üyesi
Hülya	Gedik	Gedik Holding A.Ş.	İş Konseyi YK Üyesi
Akif Onur	Ural	Urallar Mobilya Dekorasyon Gıda Mad. Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti.	İş Konseyi YK Üyesi
Mustafa	Köseusul	Seli Kaynak ve Meyve Sulari İşl. San. Tic. Aş.	İş Konseyi YK Üyesi (Genişletilmiş)
Gökhan Burak	Gürbüz	Aygaz A.Ş.	İş Konseyi YK Üyesi (Genişletilmiş)
Haldun	Kilit	Ahk İnşaat Turizm Dek. San. Tic. Ltd. Şti.	İş Konseyi YK Üyesi (Genişletilmiş)
Ahmet Bora	Yaşar	Sab İnş. Turz. Teks. San. ve Tic. Ltd. Şti.	İş Konseyi YK Üyesi (Genişletilmiş)
Sadık Ayhan	Saruhan	Fakir Elektrikli Ev Aletleri Diş Ticaret A.Ş.	İş Konseyi YK Üyesi

Son Dönem Faaliyetleri

Türkiye-Güney Afrika İş Forumu, 28 Temmuz 2015, İstanbul

İş Konseyi Çalışan Bilgileri

Barış Çuvalcı, Afrika Bölge Koordinatörü, +90 212 339 50 32

Evren Doğan, İş Konseyi Koordinatörü, +90 212 339 50 51

İrem Develioğlu, İş Konseyi Koordinatör Yardımcısı, +90 212 339 50 70

Saadet Gülmez, İş Konseyi Koordinatör Yardımcısı, +90 212 339 50 61

E-posta: africa@deik.org.tr

İletişim

Güney Afrika Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliği
Büyükelçi Isaac Malefane

Adres: Filistin Caddesi, No:27, 06700, GOP, Ankara

Telefon: 0312-405-68-61

Faks: 0312-446-64-34

Web: <http://www.southafrica.org.tr>

Email: general.ankara@foreign.gov.za, general.ankara@dirco.gov.za

T.C. Pretoria Büyükelçiliği

Büyükelçi Elif Çomoğlu Ülgen

Adres: 1067 Stanza Bopape Street, 0083, Hatfield, Pretoria / South Africa

Telefon: +27-12-342-60-53 / 54 / 55 / 56

Faks: +27-12-342-60-52

E-mail: embassy.pretoria@mfa.gov.tr

T.C. Pretoria Ticaret Müşavirliği

Hakan Karabalık

Adres: P.O. Box 56014, Arcadia, 0007, Pretoria, South Africa

Telefon: +27-12-342-6051

Faks: +27-12-342-6058

E-mail: pretoria@ekonomi.gov.tr

Web: [Pretoria Ticaret Müşavirliği](#)